

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Tilburg dan wel het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering in de periode van 8 februari tot 10 oktober 2007:

- zich onvoldoende heeft ingespannen om het contact tussen hem en zijn dochters te herstellen;
- onvoldoende actie heeft ondernomen naar aanleiding van signalen over problemen rond het gezin waarin zijn dochters verblijven;
- hem te weinig informatie heeft verstrekt over de situatie rond zijn dochters.

Beoordeling

I. Inleiding

1. Drie dochters van verzoeker, een tweeling geboren in 1994, en een meisje geboren in 1998, staan sinds maart 2005 onder toezicht van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant. De kinderrechter kan een kind onder toezicht stellen, wanneer dat kind in de opvoeding te maken krijgt met een bedreiging van zijn zedelijke of geestelijke belangen of zijn gezondheid. De Stichting wijst het gezin dan een gezinsvoogd toe, die begeleiding geeft aan het kind en de ouders ter oplossing van de problemen. De aanwijzingen die de gezinsvoogd geeft moeten verplicht worden gevolgd. In dit geval voerde in eerste instantie Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Tilburg (BJZ) de onder toezicht stelling (ots) uit.

De meisjes woonden eerst bij hun vader en zijn toenmalige partner, mevrouw H., die niet de moeder van de meisjes is. Begin 2005 gingen verzoeker en mevrouw H. uit elkaar en de meisjes bleven in eerste instantie bij mevrouw H. wonen. Na enige tijd wilde verzoeker zijn dochters weer bij hem laten wonen, maar BJZ besliste dat de meisjes bij mevrouw H. moesten blijven wonen. Later werd mevrouw H. officieel pleegmoeder van de drie meisjes. De meisjes kregen op indicatie van BJZ hulpverlening van Kompaan, een jeugdhulpverleningsorganisatie.

Dit onderzoek richt zich op de periode van 8 februari 2007 (de datum waarop de rechter bepaalde dat verzoekers kinderen bij de pleegmoeder moesten blijven wonen) en 10 oktober 2007 (de datum waarop de directeur van BJZ besliste op de klacht van verzoeker van 25 april 2007).

2. In 2006 startte BJZ een procedure bij de kinderrechter om te bewerkstelligen dat de dochters van verzoeker niet langer bij de pleegmoeder zouden verblijven, maar in een accommodatie van een zorgaanbieder. BJZ meldde de rechter onder meer het van belang te achten dat er enige vorm van contactherstel tussen de ouders en de meisjes zou

komen. Dit proces werd echter bemoeilijkt door de opstelling van de pleegmoeder. Ondanks alle inspanningen door de hulpverlening was er weinig resultaat geboekt in dat contactherstel, aldus BJZ. Verzoeker heeft sinds de zomer van 2005 geen omgang gehad met zijn dochters.

De rechter bepaalde op 8 februari 2007 dat de kinderen bij de pleegmoeder behoorden te blijven. In zijn uitspraak overwoog de rechter onder meer het volgende:

"...De kinderrechter is met Kompaan van oordeel dat, hoewel de hechtingsrelatie niet optimaal genoemd kan worden, deze minderjarigen, met alles wat zij meegemaakt hebben en de schade die zij daarbij hebben opgelopen, een verlatingsangst hebben ontwikkeld. Deze minderjarigen zijn dan ook niet gediend met een nieuwe relatiebreuk, die ertoe leidt dat zij nota bene in een instelling terecht komen, waarbinnen een opbouw tot een veilige hechtingsrelatie minder voor de hand ligt. (...) De stichting (die het Bureau Jeugdzorg in de provincie Noord-Brabant in stand houdt; No) beoogt door de verplaatsing van de minderjarigen een contactherstel met de biologische ouders meer kans te geven. Uit de rapportages van Kompaan blijkt echter, dat in de huidige situatie er juist een positieve ontwikkeling te bespeuren is, nu ook de pleegmoeder aan de minderjarigen meer ruimte laat om de relatie met de biologische ouders een plek in hun leven te geven. Naar het oordeel van de kinderrechter kan het niet zo zijn dat een eventueel herstel in de relatie met de biologische ouders in de onderhavige situatie het uiterste doel is. Weliswaar wordt op grond van artikel 1:126 BW beoogd de minder-jarigen terug te geleiden naar (een van) de ouders, maar dit artikel vindt zijn begrenzing daar waar het belang van de minderjarigen zich verzet tegen een te eenzijdige benadrukking van die teruggeleiding en het daarop gerichte contactherstel. Nu artikel 3 van het IVRK het belang van het kind vooropstelt en dit belang naar het oordeel van de kinderrechter in de onderhavige situatie niet primair gelegen lijkt te zijn in een terugplaatsing bij de ouders, dient de plaatsing van de minderjarigen niet eenzijdig gericht te zijn op een situatie waarin contactherstel het belangrijkste punt moet zijn. Gelet op de traumatische ervaringen van de minderjarigen dient in de onderhavige situatie immers afgevraagd te worden in hoeverre en in welke mate er sprake kan zijn van contactherstel."

BJZ legde zich neer bij deze uitspraak.

3. De uitvoering van de ots werd per 21 mei 2007 overgedragen van BJZ aan het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering (LJ&R). Dit hield in dat er in plaats van een gezins-voogd van BJZ, een gezinsvoogd van LJ&R aan verzoekers dochters werd gekoppeld. Formeel bleef de ots in handen van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant. Feitelijk betekende dit dat de ots werd uitgevoerd door LJ&R, werkend onder mandaat van BJZ.

4. Verzoeker en zijn huidige partner hebben zich vanaf het verblijf van verzoekers dochters bij hun pleegmoeder veelvuldig verzet tegen dit verblijf, onder meer middels rechtszaken,

klachten, telefoontjes en brieven. Op dezelfde wijze hebben zij ook steeds gepleit voor de plaatsing van zijn dochters bij verzoeker, dan wel gevraagd om (meer) omgang met zijn dochters. Verzoeker is van mening dat de pleegmoeder zijn dochters negatief beïnvloedt richting hem en dat mede om die reden voorbij gegaan moet worden aan de wens van zijn dochters om geen contact met hem te onderhouden. Hij verlangt van BJZ en LJ&R dat zij contacten tussen hem en zijn dochters verplicht stellen aan zijn dochters, waarbij het aantal en de duur van de contacten dient te worden opgebouwd. Het meest zit het verzoeker dwars dat hij nu al heel lang geen enkel contact met zijn dochters heeft gehad, ondanks dat door BJZ en LJ&R wordt gezegd dat er hard aan contactherstel wordt gewerkt.

5. Vanaf de zomer van 2006 kwamen twee kleinkinderen van de pleegmoeder van verzoekers dochters ook bij de pleegmoeder wonen. Deze kinderen staan ook onder toezicht van BJZ. Zowel de vader als de moeder van deze (klein)kinderen zorgden in de periode waarop dit rapport zich richt voor onrust binnen het pleeggezin, door zich bedreigend op te stellen en door één van de (klein)kinderen te ontvoeren uit het gezin.

6. Verzoeker diende op 25 april 2007 een aantal klachten in bij de klachtencommissie van BJZ. Hij klaagde er onder meer over dat hij als gezagdragend ouder onvoldoende informatie ontving over zijn dochters en dat BJZ zich onvoldoende had ingespannen om omgang met zijn dochters tot stand te brengen.

7. Op 24 augustus 2007 deed de klachtencommissie uitspraak inzake verzoekers klachten. Wat betreft de omgang met zijn kinderen, oordeelde de klachtencommissie dat er voldoende argumenten en aanwijzingen waren gevonden dat BJZ nadrukkelijk de intentie had en ook stappen had gezet om de rol van verzoeker als vader gestalte te geven en contact tussen verzoeker en de kinderen tot stand te brengen. BJZ had al het mogelijke en haalbare gedaan, maar door omstandigheden is omgang niet gelukt, aldus de klachtencommissie. De kinderen weigerden zelf ook contact. BJZ had te maken met het welzijn van de kinderen en hun inspraak en met rechterlijke beslissingen. De klachtencommissie achtte de klacht op dit punt daarom ongegrond. Wat betreft de informatieverstrekking over de kinderen, concludeerde de klachtencommissie dat BJZ met Kompaan had afgesproken dat Kompaan de schoolontwikkelingen van de kinderen door zou geven aan verzoeker. Dit was ook schriftelijk vastgelegd. Daarom achtte de klachtencommissie ook deze klacht ongegrond.

8. Op 10 oktober 2007 deelde de directeur van BJZ verzoeker mee dat zij zich kon vinden in de uitspraak van de klachtencommissie.

9. Kort voor de beëindiging van het onderzoek door de Nationale ombudsman deelde verzoekers echtgenote mee dat er nieuwe ontwikkelingen waren. Het ging om het volgende: Op 13 augustus 2008 hadden de twee oudste dochters van verzoeker hem gebeld, en gezegd dat ze weg waren gelopen bij hun pleegmoeder en vroegen zij hun

vader of hij hen kon komen halen. Dat is gebeurd. De meisjes hadden tegen verzoeker gezegd dat zij onder druk van hun pleegmoeder steeds hebben gezegd dat zij bang voor hem waren en geen contact wilden. Eigenlijk wilden zij wel contact. Ook gaven zij aan dat hun pleegmoeder hen zou hebben geslagen en dat zij veel alcohol zou drinken. De tweeling is op last van de rechter na twee en halve dag door de politie weggehaald bij verzoeker. Het LJ&R had hierom bij de rechter verzocht, op grond van de beschikking tot uithuisplaatsing, die eerder was genomen. De meisjes hadden bij vader willen blijven, maar verblijven nu ter observatie in een crisisopvang.

10. Vervolgens heeft de Nationale ombudsman aan LJ&R gevraagd of bovengenoemde ontwikkelingen volgens LJ&R een ander licht werpen op de te onderzoeken gedragingen (in de periode van 8 februari 2007 tot 10 oktober 2007) door de Nationale ombudsman. In reactie daarop gaf LJ&R aan dat de twee oudste dochters van verzoeker nadat ze waren weggelopen bij hun pleegmoeder voor minstens drie maanden op een neutrale plek werden ondergebracht, voor een zorgvuldig onderzoek naar hun welzijn. Aan de hand van de uitkomst van dat onderzoek zou LJ&R zich beraden over het perspectief en de verblijfplaats van de meisjes. De meisjes gaven aan contact met hun vader te willen en bij hun vader te willen wonen en verder stelden zij dat er sprake zou zijn van slaan en alcoholmisbruik in het pleeggezin. Van deze laatste zaken was door de meisjes nooit eerder melding gemaakt en bij de hulpverlenende instanties waren deze zaken ook niet waargenomen. Eerst gaven de meisjes jarenlang aan tegenover verschillende hulpverleners absoluut geen contact met hun vader te willen en bang voor hem te zijn.

Of alle bovengenoemde ontwikkelingen een ander licht werpen op de periode van onderzoek, was volgens LJ&R nog niet te zeggen. Observatie van de meisjes zou daarin wellicht meer duidelijkheid geven. LJ&R merkte nog op dat er sprake was van een zeer complexe situatie. Eerst gaven de meisjes zeer negatieve signalen af over hun vader, en nu over hun pleegmoeder. Vermoedelijk verkeren de meisjes in een ernstig loyaliteitsconflict, aldus LJ&R. Inmiddels gaven de meisjes vrijwel geen negatieve signalen meer af over hun pleegmoeder. Een advocaat wil zich als bijzonder curator aan laten stellen, om hun belangen te behartigen.

II. Ten aanzien van de inspanningen om het contact tussen verzoeker en zijn dochters te herstellen

Bevindingen

1. Op 15 februari 2007 berichtte BIZ verzoeker welke conclusies BIZ trok uit de uitspraak van de kinderrechter van 8 februari 2007 voor de uit te zetten hulpverleningslijn. BIZ gaf daarbij onder meer aan dat hulpverlening noodzakelijk bleef om de contacten tussen verzoeker en zijn dochters mogelijk te maken. Er zou zo snel mogelijk een nieuw plan van aanpak voor die hulpverlening worden vastgesteld. Verzoeker zou gelegenheid krijgen daar op te reageren.

2. In een brief van 30 maart 2007 deelde BJZ verzoeker mee dat afspraken waren gemaakt tijdens een overleg met Kompaan op 16 maart 2007 wat betreft een stappenplan om toe te werken naar een omgangsregeling tussen hem en zijn dochters. Verzoeker was bij dat overleg aanwezig geweest. De wens en de ontwikkeling van de kinderen was uitgangspunt bij het opstellen van een stappenplan, aldus BJZ. Vooralsnog hadden de kinderen geen wens om in contact te treden met verzoeker. Wel leek er een lichte kentering zichtbaar bij de houding van de kinderen richting verzoeker, waarschijnlijk ontstaan omdat de kinderen nu duidelijkheid hadden over hun verblijfplaats bij hun pleegmoeder. BJZ en Kompaan zouden de wens van de kinderen volgen en zes wekelijks evalueren over de ontwikkelingen die de kinderen doormaken. Naar de mening van BJZ kwam deze hulpverleningslijn sterk overeen met de visie van de rechtbank.

3. Uit de begeleidingsplannen van maart 2007 van Kompaan valt op te maken dat er op verschillende manieren gericht aan was gewerkt om de dochters van verzoeker een positiever en reëler beeld van hun natuurlijke ouders te laten krijgen. Zo was er een levensboek samengesteld, waarvoor de ouders van de meisjes informatie hadden moeten aanleveren. Er zou ook speltherapie worden ingezet, maar dat was nog niet gebeurd omdat deze therapie gelet op de onzekerheid over het toekomstperspectief van de meisjes, met name hun verblijfplaats, te veel spanningen zou oproepen voor hen. Een aanvraag voor speltherapie zou alsnog worden gedaan, aldus Kompaan. Als doel voor de lange termijn werd contactherstel met de ouders genoemd.

4. Naar aanleiding van de klacht bij de Nationale ombudsman gaf BJZ mede namens LJ&R een reactie. Wat betreft de gezette stappen tot contactherstel deelde BJZ mee dat ambulante thuishulp voor verzoekers dochters was gestart op 22 september 2006. Het doel van de thuishulp was om te komen tot contactherstel met de beide ouders. Alle drie de kinderen hadden grote weerstand laten zien aan de hulpverlener wat betreft het leggen van contact met hun ouders. In een gesprek op 13 maart 2007 met verzoeker had BJZ uitgelegd dat BJZ het tempo van de kinderen volgde wat betreft het tijdspad van contactherstel. Middels een levensboek zou contactherstel worden nagestreefd. BJZ zou dit proces tijdens de zeswekelijkse evaluatie volgen. Na overdracht van de ots aan LJ&R had de gezinsvoogd van LJ&R met verzoekers dochters gesproken over oudercontacten, met name over de uitnodigingen van verzoeker aan zijn dochters voor zijn vijftigste verjaardag en voor zijn huwelijk. De jeugdhulp bij de dochters thuis was vervolgd. LJ&R had gehandeld volgens het plan van aanpak, waarin was aangegeven dat contactherstel tussen de kinderen en vader enkel plaats kon vinden wanneer dat aansloot bij de mogelijkheden en behoeften van het kind. Verder was met verzoeker besproken dat de jeugdhulp, gericht op contactherstel, alleen kans van slagen zou hebben als verzoeker de plaatsing in het pleeggezin accepteerde, de gevoelens en wensen van zijn kinderen respecteerde en de kinderen rust en ruimte gunde om op hun eigen wijze en tempo het contact met hem te herstellen.

5. In reactie op het standpunt van BJZ gaf verzoeker onder meer aan dat het hem nog steeds niet duidelijk is op welke termijn er wordt gewerkt aan contactherstel en dat er geen stappenplan is om te komen tot dat herstel. Ook achtte hij het onjuist dat er zo lang is gewacht voordat er werd begonnen met speltherapie.

Beoordeling

1. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit vereiste brengt met zich mee dat een bestuursorgaan uit mag gaan van de deskundigheid van een ingeschakelde instantie, tenzij er duidelijke redenen zijn om te twifelen aan die deskundigheid.

2. Vooropgesteld wordt dat bij jeugdzaken het belang van het kind vooropstaat, zoals de rechter ook al in zijn uitspraak heeft gesteld. Dit betekent dat het belang van het kind vóór het belang van de ouder gaat. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat het voor verzoeker buitengewoon zwaar is om al zo'n lange periode geen contact te hebben gehad met zijn dochters, te meer nu het hem niet lukt om deze situatie gewijzigd te krijgen. Daarbij komt dat verzoeker zich zorgen maakt over hun welzijn, met name vanwege hun verblijfplaats. Feit is echter dat BJZ bij een onder toezicht stelling het laatste woord heeft bij een verschil van mening met de ouder over de beste aanpak voor de kinderen. Dat is nu juist één van de bedoelingen van een ots, dat er kan worden ingegrepen ten behoeve van het kind. Dat verzoeker het gezag heeft over zijn kinderen maakt dat niet anders.

3. De rechter vroeg zich in zijn uitspraak van 8 februari 2007 af in hoeverre en in welke mate er sprake kon zijn van contactherstel tussen verzoeker en zijn dochters, gelet op de voor hen traumatische ervaringen. Hij kon zich vinden in de wijze waarop door Kompaan aan contactherstel werd gewerkt. BJZ en vervolgens LJ&R conformeerden zich vanaf deze uitspraak van de rechter aan de visie van Kompaan over de wijze waarop aan contactherstel diende te worden gewerkt. Het uitgangspunt van Kompaan is dat de wens en de ontwikkeling van de kinderen leidend is bij het opstellen van een stappenplan. Dit geldt meldt name ook vanwege de traumatische ervaringen van de kinderen in het verleden. Verzoekers kinderen dienden rust en ruimte te worden gegund om op hun eigen wijze en tempo het contact met verzoeker te herstellen. Hierbij past geen tijdspad. Vooralsnog hadden de kinderen geen wens om contact te hebben met verzoeker. Kompaan richtte zich er daarom op om te komen tot een reëler en positiever beeld van verzoekers dochters over hun vader. Eerst gebeurde dat middels het samenstellen van een levensboek en vervolgens door speltherapie. Van een omgangsregeling kan daarbij pas sprake zijn indien de kinderen aangeven daar aan toe te zijn. Dat moment was nog niet bereikt. Van een stappenplan in de zin van concrete stappen om contact te leggen tussen verzoeker en zijn kinderen is daarom nog geen sprake. Verzoeker heeft een andere visie op de wijze waaraan aan contactherstel moet worden gewerkt. Hij vindt dat het tijd

wordt dat het contact vorm krijgt middels een stapsgewijs uit te breiden omgangsregeling.

4. Verzoeker kan zich niet vinden in de wijze waarop door of namens BJZ en LJ&R aan contactherstel met zijn dochters wordt gewerkt. Hij acht de inspanningen van deze instanties op dit punt onvoldoende, nu er in de betreffende periode geen concrete pogingen zijn gedaan om te komen tot een ontmoeting of ontmoetingen tussen verzoeker en zijn dochters. De rechter kan zich blijkens de uitspraak van 8 februari 2007 vinden in de zienswijze van Kompaan wat betreft contactherstel tussen verzoeker en zijn kinderen. De werkwijze van BJZ is sinds die uitspraak gebaseerd op de zienswijze van Kompaan. BJZ en LJ&R hebben regelmatig contact gehad met Kompaan, waaruit kon blijken dat en hoe er heel behoedzaam, gelet op de kwetsbaarheid van verzoekers dochters, aan contactherstel werd gewerkt middels een levensboek. De Nationale ombudsman ziet geen reden waarom BJZ destijds zou moeten twifelen aan de deskundigheid van Kompaan op dit gebied. Dat de twee oudste dochters van verzoeker recentelijk hebben gesteld dat zij wel contact met hun vader hadden gewild, maakt dat niet anders. Er waren aan de meisjes voldoende kansen geboden om dit richting de hulpverleners aan te geven. Nu deze pogingen van Kompaan destijds niet leidden tot een andere opstelling van verzoekers dochters, kon van de instellingen niet worden verwacht dat zij desondanks een ontmoeting forceerden. Daarom acht de Nationale ombudsman het terecht dat BJZ en LJ&R de visie van Kompaan volgden en hebben BJZ en LJ&R op die wijze voldoende inspanningen gedaan om het contact tussen verzoeker en zijn dochters te herstellen. BJZ kon in redelijkheid tot zijn werkwijze komen.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van de actie naar aanleiding van signalen over problemen rond het gezin waarin verzoekers dochters verblijven

Bevindingen

1. Gedurende de periode van 8 februari tot 10 oktober 2007 waren er, al dan niet op aangeven van verzoeker, diverse signalen over problemen rond het pleeggezin waarin verzoekers dochters verblijven. Er speelde onder meer het volgende:

- verzoeker had aangifte gedaan bij de politie wegens bedreiging van hem en zijn dochters door de voormalige schoonzoon van de pleegmoeder;
- één van de kleinkinderen die bij de pleegmoeder van verzoekers dochters verbleef, werd door de moeder ontvoerd uit het gezin;
- verzoeker gaf aan dat hij had vernomen dat de pleegmoeder van zijn dochters veel alcohol gebruikte;

- verzoeker deelde aan LJ&R mee dat de pleegmoeder van zijn dochters toestemming had gegeven aan een orthodontist om beugels te plaatsen bij zijn twee oudste dochters.

Met name de situatie rond de kleinkinderen van pleegmoeder is in de betreffende periode zorgelijk geweest: Er was een dreiging vanuit de ouders van die kinderen richting het gezin, waarvan ook verzoekers dochters deel uitmaakten.

Verzoeker is van mening dat uit deze signalen blijkt dat zijn kinderen niet veilig zijn bij de pleegmoeder en dat BJZ op grond daarvan actie zou moeten ondernemen.

2. In reactie op bovenstaande heeft BJZ aan de Nationale ombudsman meegedeeld dat Kompaan naar aanleiding van de bedreiging richting verzoeker en zijn dochters door de schoonzoon van de pleegmoeder, diezelfde dag contact had opgenomen met de pleegmoeder. Vervolgens meldde Kompaan ook diezelfde dag aan BJZ dat er geen maatregelen dienden te worden genomen. De taxatie was dat verzoekers dochters geen gevaar liepen bij de pleegmoeder. Dit werd twee dagen later aan verzoekers partner meegedeeld. BJZ nam op grond van bovenstaande de aangifte verder voor kennisgeving aan. Daarbij speelde mee dat BJZ informatie had dat verzoeker zelf ook voor onrust had gezorgd, door de moeder van de kleinkinderen in huis te nemen en zich te bemoeien met de relatieproblemen tussen de moeder en de vader van de kleinkinderen.

Wat betreft de verdwijning van één van de kleinkinderen vanuit het gezin van de pleegmoeder, had BJZ direct de politie ingeschakeld en overlegd met Kompaan. Ook werden er veiligheidsmaatregelen genomen, onder andere door de school te informeren. De wijkagent was meerdere keren op huisbezoek bij de pleegmoeder geweest. Later was het gehele pleeggezin uit veiligheidsoverwegingen veertien dagen op een geheime locatie ondergebracht.

Ten aanzien van de melding van te veel alcoholgebruik door de pleegmoeder, gaf BJZ aan dat deze zorg tussen BJZ en Kompaan was besproken en dat Kompaan deze zorg van verzoeker vervolgens heeft besproken met de pleegmoeder. De zorg werd niet herkend door Kompaan, en de kinderen ervoeren rust in de pleegzorgsituatie. Er was dus geen aanleiding voor actie.

Naar aanleiding van de melding van verzoeker aan LJ&R dat de pleegmoeder van zijn dochters toestemming had gegeven aan een orthodontist om beugels te plaatsen bij zijn twee oudste dochters, ondernam LJ&R actie. Vastgesteld werd dat de pleegmoeder geen toestemming had mogen geven voor de plaatsing van de beugel. Vervolgens gaf LJ&R toestemming voor de plaatsing van de beugels, nadat was geconstateerd dat de kinderen de plaatsing van de beugels zelf wensten.

Beoordeling

1. Verzoeker klaagt erover dat BJZ en LJ&R onvoldoende actie hebben ondernomen naar aanleiding van signalen over problemen rond het gezin waarin zijn dochters verblijven. BJZ en LJ&R hebben aangegeven hoe zij op de signalen hebben gereageerd. Vastgesteld kan worden dat de signalen steeds wel zijn opgepikt en dat er actie is ondernomen. De vraag is of er voldoende actie is ondernomen. Verzoeker heeft niet aangegeven dat de acties op zich onvoldoende waren, maar lijkt vooral van mening te zijn dat BJZ en LJ&R naar aanleiding van de signalen actie hadden moeten ondernemen om te zorgen dat de kinderen niet langer onder de zorg van de pleegmoeder zouden vallen.

2. Ook deze klacht moet worden gezien in het licht van het redelijkheidsvereiste. Met name de situatie rond de kleinkinderen van pleegmoeder is in de betreffende periode zorgelijk geweest, voor wat betreft de veiligheid van verzoekers kinderen. Vast staat dat de acties van de ouders van de kleinkinderen van de pleegmoeder voor onrust hebben gezorgd. Hierop heeft BJZ op gepaste wijze gereageerd, door de politie in te schakelen en andere veiligheidsmaatregelen te nemen. Nu de dreiging van buiten het pleegezin kwam, en de kinderen stelden zich juist binnen het pleegezin veilig te voelen, was er geen aanleiding om na de acute dreiging nog verdere stappen te nemen. De melding over het alcoholgebruik van de pleegmoeder, kon niet nader worden onderbouwd, en de hulpverleners hadden geen signalen daarvan gezien. Daarom gaf ook deze melding geen aanleiding tot verdere actie. Ook het feit dat de pleegmoeder ten onrechte toestemming had gegeven voor de plaatsing van beugels, behoefde voor LJ&R geen reden te zijn tot meer actie dan het aanspreken van de pleegmoeder daarop en het alsnog op de juiste wijze toestemming geven voor de behandeling. De behandeling op zich was immers volgens de orthodontist noodzakelijk. Al met al konden BJZ en LJ&R in redelijkheid besluiten om op de eerder weergegeven wijze te reageren op de signalen en was er geen aanleiding tot verdergaande actie.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van de informatieverstrekking over verzoekers dochters

Bevindingen

1. Verzoeker acht zich in de periode van 8 februari tot 10 oktober 2007 onvoldoende geïnformeerd door BJZ en LJ&R over het wel en wee van zijn dochters in het algemeen, over de verrichte actie om te komen tot contactherstel en de gevolgen van de overdracht van de uitvoering van de ots van BJZ naar LJ&R.

2. Bij brief van 15 februari 2007 liet BJZ verzoeker weten dat de uitspraak van de rechtbank van 8 februari 2007 door BJZ zou worden gerespecteerd in het belang van zijn kinderen, die gebaat waren bij een stabiele opvoedingssituatie en een duidelijk perspectief. Het besluit van de rechter had consequenties voor de hulpverleningslijn, aldus BJZ. Ambulante hulpverlening via Kompaan bleef noodzakelijk om contacten tussen verzoeker

en zijn kinderen mogelijk te maken. Het hulpverleningstraject zou zo snel mogelijk in een nieuw plan van aanpak worden vastgesteld. Ook gaf BJZ aan dat werd onderzocht of een overdracht van de ots naar een andere gezinsvoogdij-instelling zinvol zou zijn. Voor een nadere toelichting op de brief werd verzoeker uitgenodigd voor een gesprek met BJZ op 22 februari 2007.

3. Op 16 maart 2007 was er een gesprek tussen BJZ, Kompaan en verzoeker.

4. Bij brief van 30 maart 2007 deelde BJZ onder meer aan verzoeker mee dat er in vervolg op de vele correspondentie van verzoeker één keer in de twee weken zou worden gereageerd.

5. In het verslag van 23 april 2007 van Kompaan, van een telefonische tussenevaluatie over de jeugdhulp aan verzoekers dochters, staat aangegeven dat op de evaluatiebespreking van 16 maart 2007 was afgesproken dat er elke zes weken een tussenevaluatie zou plaatsvinden tussen een medewerker van Kompaan en een medewerker van BJZ over de voortgang van de jeugdhulp. De medewerker van BJZ zou vervolgens de ouders hiervan op de hoogte stellen. Verder stond er in het verslag dat verzoeker per faxbericht van 22 april 2007 had aangegeven aanwezig te willen zijn bij de tussenevaluatie van jeugdhulp. BJZ zou hem op de hoogte stellen van het feit dat de evaluatie telefonisch had plaatsgevonden en zou vader inlichten over de voortgang van de jeugdhulp. Verder stond in het verslag beschreven hoe er met verzoekers dochters was gewerkt aan een levenslijn.

6. Bij brief van 25 april 2007 deelde BJZ verzoeker in reactie op faxberichten van hem mee dat er veiligheidsmaatregelen waren getroffen voor zijn kinderen in verband met de toen dreigende situatie. Gelet op de veiligheid van de kinderen werden deze maatregelen niet aan verzoeker bekend gemaakt. Verzoeker werd uitgenodigd om op 27 april 2007 daarover in gesprek te gaan met BJZ.

7. In de brief van 10 mei 2007 van BJZ aan verzoeker deelde BJZ onder meer mee dat de ots per 21 mei 2007 werd overgedragen aan LJ&R.

8. Uit de contactjournaals van BJZ en LJ&R valt het volgende op te maken. Gedurende de periode van 8 februari tot 10 oktober 2007 waren er regelmatig telefonische contacten tussen verzoeker of zijn partner en BJZ en LJ&R, meestal op initiatief van verzoeker of zijn partner. Ook waren er een aantal keren gesprekken (gepland) tussen verzoeker, BJZ of LJ&R en Kompaan. Uit de journaals valt niet steeds op te maken of deze gesprekken zijn doorgegaan, en zo ja wat er besproken is. Zo staat er bijvoorbeeld in het contactjournaal van LJ&R dat er op 18 juni 2007 telefonisch een afspraak voor een evaluatiegesprek met Kompaan erbij was gemaakt met de partner van verzoeker voor 25 juli 2007. In het contactjournaal valt echter niet te lezen dat dit gesprek heeft plaatsgevonden, noch dat en waarom dit gesprek geen doorgang zou hebben gevonden.

9. Op 4 september 2007 deelde BJZ aan verzoeker per brief mee dat BJZ twee brieven van hem had ontvangen. Omdat BJZ de ots per 21 mei 2007 had overgedragen aan LJ&R, reageerde BJZ niet op zijn brieven. Volgende brieven zouden bij binnenkomst worden vernietigd.

10. In reactie op de klacht gaf BJZ aan dat er op 13 maart (aangenomen wordt dat 16 maart wordt bedoeld) 2007 een evaluatiebespreking was geweest met verzoeker, zijn partner, Kompaan en BJZ. De situatie van zijn dochters was daarbij aan de hand van de begeleidingsplannen van Kompaan volledig doorgenomen. Verzoeker had tijdens dit gesprek aangegeven niet bij de zeswekelijkse evaluatiebesprekingen tussen BJZ en Kompaan aanwezig te zijn, maar wel graag steeds een terugkoppeling te wensen. Op 24 april 2007 zond BJZ een evaluatieverslag aan verzoeker. Op 27 april 2007 had BJZ een gesprek met verzoeker over veiligheidsaspecten, het hulptraject, een omgangsregeling en de overdracht aan LJ&R. LJ&R had de zeswekelijkse gesprekken tussen verzoeker en de hulpverlening voortgezet.

In antwoord op nadere vragen gaf BJZ nog aan dat het evaluatieverslag van 24 april 2007 en een gespreksverslag van het gesprek op 27 april 2007 niet waren aangetroffen in de dossiers. Hoewel zorgvuldigheid was betracht en nagestreefd, bleek het voor de medewerkers van BJZ, mede door de hoge communicatie- en correspondentiefrequentie in deze zaak een intensieve taak om elk contact dat er met verzoeker had plaatsgevonden, te registreren. Aangenomen mag worden, aldus BJZ, dat de vele correspondentie en acties in deze zaak hebben geleid tot minder nauwkeurige vastlegging van de gebeurtenissen en ontwikkelingen inzake de hulpverlening aan de kinderen van verzoeker. Verder gaf BJZ aan dat op 16 maart 2007 was afgesproken dat Kompaan verzoeker zou informeren over de schoolontwikkelingen van zijn dochters middels het toezenden van de schoolrapporten.

Beoordeling

1. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Het vereiste brengt met zich mee dat deze informatieverstrekking op enige wijze moet worden vastgelegd door het bestuursorgaan.

2. Duidelijk is dat er in de periode waarop dit onderzoek betrekking heeft vele rechtstreekse contacten zijn geweest tussen verzoeker(s) partner en BJZ, respectievelijk LJ&R, telefonisch of mondeling. BJZ stelt dat het aannemelijk is dat de hoge frequentie van de contacten heeft geleid tot een minder nauwkeurige vastlegging door BJZ van de inhoud van die contacten. Ook de Nationale ombudsman is tot de conclusie gekomen dat de inhoud van alle contacten tussen verzoeker(s) partner en BJZ of LJ&R niet steeds duidelijk is vastgelegd. Hierdoor valt niet goed na te gaan of verzoeker steeds voldoende en adequaat is geïnformeerd over zijn dochters. Nu blijkt de reactie van BJZ met Kompaan was afgesproken dat Kompaan verzoeker op de hoogte zou houden over de

schoolresultaten van verzoekers dochters, gaat de Nationale ombudsman er vanuit dat BJZ of LJ&R verzoeker op de hoogte diende te houden over het verdere wel en wee van verzoekers dochters. In de contactjournaals is echter nauwelijks terug te vinden dat en hoe dit ter sprake is geweest. Hoewel er begrip voor is dat de hoge frequentie van de contacten voor BJZ en LJ&R een grote werkbelasting vormde, doet dat er niet aan af dat de contacten correct dienen te worden weergegeven, en dat op z'n minst summier moet worden weergegeven wat er is besproken en welke afspraken er zijn gemaakt. Nu om die reden niet valt na te gaan of BJZ of LJ&R steeds adequate informatie hebben verstrekt, wordt er vanuit gegaan dat dit niet steeds is gebeurd.

Bovenstaande geeft aanleiding in dit rapport een aanbeveling op te nemen.

Wat betreft de mededeling van BJZ dat brieven van verzoeker van na 21 mei 2007 aan BJZ zouden worden vernietigd, merkt de Nationale ombudsman op dit geen juiste gang van zaken te vinden. BJZ had eerst moeten nagaan of de brieven nog betrekking hadden op zaken van voor de overdracht naar LJ&R. Zo ja, dan lag het in de rede dat BJZ de brieven nog zou beantwoorden. Zo nee, dan het uit een oogpunt van dienstverlening voor de hand gelegen om die brieven ter afhandeling door te sturen naar LJ&R.

Al met al zijn BJZ en LJ&R op het punt van de informatieverstrekking tekort geschoten.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

Slotbeschouwing

Rond de contacten van de vader met zijn kinderen is, zoals ook het Leger des Heils heeft aangegeven, sprake van een zeer complexe situatie. Los van de vraag of de instanties in deze casus steeds de juiste keuzes hebben gemaakt, is het achterliggende verhaal schrijnend. De drie dochters van verzoeker bleven na de breuk tussen verzoeker en zijn ex-vriendin bij deze ex-vriendin wonen, die niet de moeder van zijn dochters is. De vader was het daar niet mee eens, maar BJZ formaliseerde de situatie middels een uit huis plaatsing van de meisjes. De contacten van vader met BJZ en het Leger des Heils waren er in de onderzochte periode voornamelijk op gericht om te bewerkstelligen dat zijn drie dochters niet meer bij hun pleegmoeder zouden wonen, omdat hij dit niet de meest geschikte plek vond voor zijn kinderen om op te groeien. Dat de vader zich daarbij machteloos heeft gevoeld is goed voor te stellen, nu zijn signalen rond zijn dochters geen aanleiding waren voor de instanties om de door hem gewenste actie te ondernemen. Dit ondanks het gegeven dat ook de instanties zo hun zorgen hadden rond het gezin van de pleegmoeder. De instanties bleven verblijf bij de pleegmoeder toch het beste voor de meisjes vinden, gelet op hun observaties en ook gelet op de vasthoudende verklaringen van de meisjes zelf dat zij het goed hadden bij hun pleegmoeder. Daarnaast lukte het verzoeker ook niet om tot enige omgang met zijn dochters te komen. Dit vooral omdat zijn dochters steeds aangaven geen contact met hem te willen, terwijl verzoeker ervan

overtuigd was dat ze diep in hun hart wel contact met hem wilden. Hij zal zijn dochters dan ook erg hebben gemist.

Heel recent heeft de situatie een verrassende wending gekregen, nu de twee oudste dochters van vader bij hun pleegmoeder waren weggelopen en naar hun vader waren gegaan. Ook hebben de dochters inmiddels negatieve verhalen over de pleegmoeder naar buiten gebracht. Naar aanleiding van deze gebeurtenis heeft het Leger des Heils besloten om de oudste twee meisjes in een neutrale instelling te plaatsen en verder onderzoek te doen naar wat het beste voor hen lijkt te zijn, met name wat betreft de verblijfplaats. Ook deze keuze voor nader onderzoek is voor de vader niet bevredigend, maar te hopen is dat er vervolgens een situatie zal ontstaan, waar betrokkenen, en vooral de meisjes zelf, zich in kunnen vinden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant, is gegrond.

- ten aanzien van de informatieverstrekking over de situatie rond verzoekers dochters, wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

Wat betreft de inspanning om het contact tussen verzoeker en zijn dochters te herstellen, en wat betreft het ondernemen van actie naar aanleiding van signalen over problemen, is de klacht niet gegrond.

Aanbeveling

De Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant wordt in overweging gegeven om er zorg voor te dragen dat wordt gewaarborgd dat de verslaglegging over de mondelinge contacten over een kind of kinderen adequaat is.

Onderzoek

Op 16 oktober 2007 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer H te Nederweert, met een klacht over een gedraging van Bureau Jeugdzorg te Tilburg en het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering te Tilburg.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van het bestuur van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Eindhoven, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd het bestuur van de Stichting Bureau Jeugdzorg Noord-Brabant te Eindhoven verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd het bestuur een

aantal specifieke vragen gesteld.

Vervolgens werd verzoeker in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren.

Naar aanleiding van informatie van verzoeker werd het bestuur om een reactie gevraagd.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Verzoeker en BJZ berichtten dat het verslag hen geen aanleiding gaf tot het maken van opmerkingen.

De reactie van LJ&R gaf aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. De uitspraak van de kinderechter van 8 februari 2007;
2. Verzoekers klacht van 25 april 2007 richting de klachtencommissie van BJZ;
3. Verslag en uitspraak van de klachtencommissie van BJZ van 24 augustus 2007;
4. Brief van de directeur van BJZ van 10 oktober 2007;
5. Reacties van BJZ aan de Nationale ombudsman van 25 januari en 4 april 2008 met de daarbij behorende bijlagen, waaronder contactjournaals en de hulpverleningsplannen van Kompaan van maart 2007 en correspondentie tussen verzoeker en BJZ en/of LJ&R;
6. Reactie van verzoeker van 12 juni 2008 richting Nationale ombudsman.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Burgerlijk wetboek

Artikel 257 | BW1, Boek 1, Titel 14, Afdeling 4

"1. De stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg houdt toezicht op de minderjarige en zorgt dat aan de minderjarige en de met het gezag belaste ouder hulp

en steun worden geboden teneinde de bedreiging van de zedelijke of geestelijke belangen of de gezondheid van de minderjarige af te wenden.

2. Deze hulp en steun zijn erop gericht de met het gezag belaste ouder de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding zoveel mogelijk te doen behouden. Bij algemene maatregel van bestuur, op de voordracht van Onze Ministers van Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, kunnen regels worden gesteld omtrent de aard en de omvang van de hulp en steun.

3. Indien het leeftijds- en ontwikkelingsniveau van de minderjarige en diens bekwaamheid en behoefte zelfstandig te handelen en zijn leven naar eigen inzicht in te richten daartoe noodzaken, zijn de hulp en steun, meer dan op het vergroten van de mogelijkheden van de ouders om hun kind te verzorgen en op te voeden, gericht op het vergroten van de zelfstandigheid van de minderjarige.

4. De stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg bevordert de gezinsband tussen de met het gezag belaste ouder en de minderjarige."

Artikel 263a | BW1, Boek 1, Titel 14, Afdeling 4

"1. Voor zover noodzakelijk met het oog op het doel van de uithuisplaatsing van een minderjarige als bedoeld in artikel 261, kan de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg voor de duur van de uithuisplaatsing de contacten tussen de met het gezag belaste ouder en het kind beperken.

2. De beslissing van de stichting, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet op de jeugdzorg geldt als een aanwijzing. Artikel 259 en artikel 260 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de kinderrechter een zodanige regeling kan vaststellen als hem in het belang van het kind wenselijk voorkomt."